

«Мы апошняя бібліятэка, у якой заставаўся «чыста беларускі» аддзел»

У рэдакцыю «Звязды» тэлефануюць занепакоеныя чытачы з інфармацыяй пра тое, што ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У. І. Леніна скасцоўваецца аддзел беларускай літаратуры. «Звязда» вырашыла разабрацца.

Высветлілася, што Віцебская бібліятэка мае паўнаўрадавую беларускамоўную версію сайта, дырэктар бібліятэкі Аляксандр Сёмкін выдатна валодае беларускай мовай і ў бібліятэцы часта адбываюцца імпрэзы з удзелам розных беларускіх пісьменнікаў. Як жа пры такім раскладзе маглі ліквідаваць аддзел беларускай літаратуры?

Аказваецца, **гаворка ідзе не пра скасаванне аддзела беларускай літаратуры, а пра аб'яднанне фондаў аддзела беларускай літаратуры і аддзела краязнаўства.**

Тлумачыць **намеснік дырэктара бібліятэкі па бібліятэчнай справе Таццяна АДАМЯН:**

— Наша бібліятэка была адзінай абласной бібліятэкай, дзе заставаўся такі «чыста беларускі» аддзел. Ва ўсіх іншых абласных цэнтрах аддзелы беларускай літаратуры былі аб'яднаны з краязнаўчымі ўжо даўно. Мы таксама з мэтай аптымізацыі працы праводзім гэтак даўно запланаванае аб'яднанне. Сектар краязнаўства займаў невялічкую праходную залу, дзе было нязручна працаваць ні бібліятэкарам, ні чытачам. Таму мы вырашылі аб'яднаць два фонды і зрабіць адзін аддзел пад агульнай назвай «краязнаўчы» — большая частка беларускай літаратуры, натуральна, застаецца там. Іншая літаратура — напрыклад, па мастацтве, эканоміцы і г. д. — размеркуецца па адпаведных галіновых аддзелах.

Тое, што беларускамоўныя кнігі і кнігі пра Беларусь «раскідаюць» па розных аддзелах, на думку Таццяны Мікалаеўны, не выкліча нязручнасцяў у чытачоў. А нават наадварот:

— На пасяджэннях вельмі часта ўзнікаюць пытанні камплектавання. Аддзел беларускай літаратуры перакрываюцца з іншымі спецыялізаванымі аддзелаў. Вось, напрыклад, часопіс «Мастацтва». Якому аддзелу яго атрымліваць: мастацкаму альбо беларускай літаратуры? Думаю, лагічна, што мастацкаму. Рашэнне пра аб'яднанне не прымалася спантанна, вывучаліся запыты чытачоў. Уся літаратура — незалежна ад мовы — будзе размеркавана па тэматыцы (мастацтва, гісторыя, навука, эканоміка і г. д.), таму пошук яе нават аблегчыцца.

Дырэктар Віцебскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна Аляксандр СЁМКИН распавёў, што далучэнне аддзела беларускай літаратуры да аддзела краязнаўства выклікала яшчэ вось чым:

— Справа ў тым, што для існавання ў бібліятэцы кожнай адзінкі бібліятэкара неабходна, каб выконваліся пэўныя патрабаванні — 700 чытачоў на кожнага бібліятэкара і пэўная колькасць кнігавыдач. Калі гэтыя патрабаванні не атрымліваецца выконваць, то — каб захаваць людзей на працоўных месцах, даводзіцца нешта рабіць. Аптымізацыя, якая адбываецца зараз — гэта канкрэтная праграма, распрацаваная Віцебскай абласной бібліятэкай і ўзгодненая з Упраўленнем культуры Віцебскага аблвыканкама з улікам апошніх паведаў часу. Ці бачылі вы ў бібліятэцы якой-небудзь замежнай

краіны асобны аддзел нацыянальнай літаратуры: рускай, польскай, нямецкай? Там такіх аддзелаў няма. Гэта нонсэнс.

Аддзел беларускай літаратуры Віцебскай абласной бібліятэкі заўжды актыўна ладзіў літаратурныя імпрэзы, сустрэчы з пісьменнікамі. Расфарміраванне аддзела, запэўнівае Аляксандр Іосіфавіч, ніяк адмоўна не паўплывае на гэта:

— Папулярызацыя беларускай літаратуры, сустрэчы з пісьменнікамі — гэта нашы асноўныя задачы. Мы заўжды ахвотна запрашалі да сябе розных пісьменнікаў. Адкрыта ідзем на кантакт. Калі хтосьці з пісьменнікаў захоча прыехаць да нас, няхай тэлефануе і дамаўляецца, нашы дзверы заўжды адчынены.

Пісьменнік Сяргей РУБЛЕЎСкі, які неаднойчы наведваў аддзел беларускай літаратуры і ў якасці чытача, і ў якасці запрошанага госьця, смуткуе, што цяпер такога аддзела не будзе. Але, разам з тым, разумее, чым гэта выклікана:

— Я разумю, што такое аптымізацыя, узбуйненне і абагульненне фондаў, бо сам працую з архівамі (займае пасаду начальніка аддзела па архівах і справаходстве Віцебскага аблвыканкама. — **Аўт.**). Але калі ідзе гаворка пра беларускую літаратуру, то нельга карыстацца агульнымі крытэрыямі. Мне здаецца, што беларуская літаратура патрабуе большай увагі, незалежна, а сардэчнай. Таму я шкадую, што не стала гэтага аддзела. Мы ўсе прывыклі да яго, я там неаднойчы праводзіў прэзентацыі сваіх кніг. Вядома, я шаную і аддзел краязнаўства. Але ўсё-ткі замяніць літаратуру краязнаўствам немагчыма. Натуральна, нідзе ў бібліятэках іншых краін няма асобных залаў сваёй нацыянальнай літаратуры. І на першы погляд, падаецца трохі здзіўным, калі мы, беларусы, карэнная тытульная нацыя, так сябе пазіцыянуем — адводзім асобную залу для ўласнай літаратуры. Але ж нідзе ў свеце няма беларускай літаратуры і беларускай мовы, і мала дзе — такая неадназначная сітуацыя з нацыянальнай мовай і літаратурай, як у нас. Наша літаратура зараз перажывае не лепшыя часы. Таму патрэбны асаблівы падыход, а не агульнапрыняты. Патрэбны свой «аршын». Літаратура ў такім стане, што яе нельга абагуліць і з лёгкасцю ўпісаць у сусветны кантэкст. Ці не згубяцца нашы кнігі паміж шматлікімі тамамі замежных аўтараў? Беларускую літаратуру трэба падтрымаць.

Зрэшты, у бібліятэцы запэўніваюць: ніводная беларуская кніга не будзе спісана або страчана. Кожная кніжная адзінка — зарэгістраваная, таму за яе страту або нематываванае спісанне супрацоўнікі бібліятэкі адказваюць персанальна. Ніхто ніколі не здасць у макулатуру кнігу, цікавую чытачу, абяцаюць у Віцебскай абласной бібліятэцы. І наогул, сапраўдны бібліятэкар заўжды прагны да кніг, бо іх не бывае зашмат.

Віцебская абласная бібліятэка звяртаецца да беларускіх пісьменнікаў з просьбай паведамляць пра свае новыя кнігі — тут заўжды рады айчынным літаратурным навінкам.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.